
FAKTAARK

Landbruk

15.10.19 Ørland

Landbruket på Ørland er viktig, og Forsvarsbygg har siden før oppstarten av planprogrammet hatt en målsetning om bevaring av mest mulig dyrka mark.

Ørland flystasjon er omgitt av landbruksarealer på flere sider. Det er også betydelige landbruksarealer inne på flystasjonen. Disse arealene leies ut og driftes av eierne av omkringliggende gårdsbruk - en viktig ressurs for landbruket i kommunen.

For utvidelse av flystasjonen har Forsvarsbygg hatt behov for ca. 650 daa nytt areal hvor ca. 340 daa av disse er leid ut til dyrka mark. Det har også vært behov for nedbygging av ca. 1000 daa landbruksareal innenfor gjerdet for utbyggingen av flystasjonen.

Makeskifte/erstatningsareal

Utbyggingsbehovet har ført til kjøp av nødvendig grunn fra aktive landbrukseiendommer. Arealet for utvidelsen av flystasjonen ble ervervet ved inngåelse av minnelige avtaler med berørte grunneiere. Forsvarsbygg kjøpte inn erstatningsareal for å kunne tilby berørte grunneiere erstatningsjord. Samtlige ble tilbudt erstatningsareal/makeskifte, hvor to parter takket ja, mens øvrige ønsket og mottok økonomisk kompensasjon.

Konsekvenser for landbruket

Landbruket på Ørland vil få noen konsekvenser i form av arealbeslag og økt støy, men i stor grad vil det kunne drives som før. Det er svært få landbrukseiendommer med husdyr på eiendommen som vil få et fremtidig beregnet lydnivå som overstiger dagens høyeste støynivå for husdyrbruk (MFNday 106 dB). Totalt er det 33 gårdsbruk som har krav på tilbud om innløsning. Forhandlinger er gjennomført med samtlige.

Kjøp av/støytiltak på boliger

Forsvarsbygg er i henhold til reguleringsplanens bestemmelser¹ pålagt å tilby frivillig innløsning av de boligene der lydnivået utenfor rom med støyfølsomt formål overstiger MFNday $\geq$ 100 dBA eller Lden = 62 $\geq$ dBA. Det er kun bygninger med støyfølsomt bruksformål, altså bofunksjonen, som tilbys innløst. For landbrukseiendommer vil dette bety at gårdsbruk, der støynivå for bolighus overstiger vedtatte grenser, vil få tilbud om innløsning av våningshus og eventuelt kårbolig. Næringsbygg eller driftsbygninger vil ikke få tilbud om innløsning.

Dersom en velger å takke nei til innløsning vil en i henhold til reguleringsbestemmelsene få tilbud om støyreducerende tiltak på boligen. Boliger i rød støysone må ha et støynivå over 42 desibel innendørs for å ha krav på tiltak.

Erstatning av næringsulemper

Forsvarsbygg vil erstatte dokumenterbare og etterprøvbare ulemper der våningshus blir innløst og fraflyttet. Forsvarsbygg vil for alle gårdsbruk dette gjelder forhandle med den enkelte.

---

¹ Reguleringsplan: www.forsvarsbygg.no/kampflybase/reguleringsplan

Fradeling og alternativer

Vi setter fradeling som vilkår der våningshuset er regionalt vernet². Fradeling vil si at vi må eie grunnen som boenheten står på. Som alternativ kan det være aktuelt å tilby innløsning av hele landbrukseiendommen. Grunneier har også mulighet til forkjøpsrett på det fradelte tomtearealet dersom støysituasjonen ved flystasjonen i fremtiden skulle endres.

Status og fremdrift for landbrukseiendommer

Vi startet i desember 2017 første runde av forhandlinger med grunneierne av landbrukseiendommer i rød støysone. I forkant av forhandlingene ble det gjort taksering og befaring av sakkyndige fra begge parter. Taksering, befaring og forhandlinger for den andre gruppen grunneiere startet høsten 2018 og siste gruppe er gjennomført i 2019. I forhandlingene ser vi nærmere på hvordan den enkelte blir berørt. Frist for gjennomføring av støytiltak for boliger i rød støysone er utvidet til 31. desember 2021.

Husdyrundersøkelsen

Som en del av oppfølgende undersøkelser etter konsekvensutredningen for Ørland flystasjon, har Forsvarsbygg tatt initiativ til å undersøke husdyr og husdyrproduksjon med storfe i rød støysone. Det har i flere omganger mellom 2013 og 2019 blitt gjennomført observasjoner av besetninger, kombinert med støymålinger, hvor målet har vært å få kunnskap om hvordan storfe reagerer på forstyrrelser fra flyaktivitet. Undersøkelsene har blitt utført i samarbeid med gårdbrukere, lokal og regional landbruksforvaltning og Mattilsynet, og har blitt ledet av Norges universitet for miljø- og biovitenskap (NMBU).

Husdyrundersøkelsen konkluderer med at kampflyenes visuelle effekt har betydning og at det er nødvendig med individuelle vurderinger av besetningene. Det blir anbefalt tiltak for å øke dyrevelferden. Rapporten summerer også med at flyaktiviteten per 2019 ikke kan regnes som representativ for flyaktiviteten i fremtida. Det kan derfor bli aktuelt å følge opp med flere undersøkelser når flystasjonen er i full drift med F-35.

For mer informasjon om innløsning, støytiltak eller eiendommen etter innløsning, se egne faktaark.

Mer informasjon?

Forsvarsbygg har eget prosjektkontor for grunnverv, innløsning og støytiltak i 1. etg. i Meieriveien 5 i Brekstad sentrum (Næringsgården). Åpningstider er 9-15, men det er mulig å gjøre spesifikke avtaler.

Les også mer på www.forsvarsbygg.no/kampflybase/eiendom eller ta kontakt med oss på e-post: post@forsvarsbygg.no.

---

² I Ørland kommunes kommuneplan for rød støysone, endelig avklart av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i februar 2018, ble det vedtatt regionalt vern av et omfang av boliger og andre bygninger i rød støysone.